

ОСВІТНІ І КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКІ ПРАКТИКИ В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ У МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО- ІННОВАЦІЙНИЙ ПРОСТІР В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

У Міжнародній науково-практичній конференції
студентів та молодих вчених

18-19 квітня 2024 року

Запоріжжя
Україна

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації
Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради

Ministry of Education and Science of Ukraine
Department of Education and Science of Zaporizhzhia Regional State Administration
Municipal Institution of Higher Education "Khortytsia National Educational and Rehabilitation Academy"
of Zaporizhzhia Regional Council

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

V Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених
«ОСВІТНІ І КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКІ ПРАКТИКИ В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ
У МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНИЙ ПРОСТІР В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ»

BOOK OF ABSTRACTS

of the V International scientific and practical conference of students and young researchers
"EDUCATIONAL, CULTURAL AND ARTISTIC PRACTICES IN THE CONTEXT OF UKRAINE'S
INTEGRATION INTO INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND INNOVATIVE SPACE UNDER WARTIME
CONDITIONS"

18-19 квітня 2024 року
April 18-19, 2024

Запоріжжя, Україна
Zaporizhzhia, Ukraine

*Рекомендовано до друку Вченою радою комунального закладу вищої освіти
«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради
(протокол № 7 від 16 квітня 2024 року)*

Редакційна колегія:

В. В. Нечипоренко (відповідальний редактор), доктор педагогічних наук, професор, Хортицька національна академія;

Н. М. Гордієнко, доктор соціологічних наук, професор, Хортицька національна академія;

М. С. Кудінова, кандидат психологічних наук, Хортицька національна академія;

О. М. Галієва, кандидат психологічних наук, Хортицька національна академія;

О. О. Сташук, кандидат педагогічних наук, Хортицька національна академія;

Г. Б. Глущенко, старший викладач, Хортицька національна академія;

О. В. Макаренко, методист, Хортицька національна академія.

Бібліографічні редактори:

Єнєва С. В., бібліотекар-бібліограф, Хортицька національна академія;

Прохорова С. П., бібліотекар-бібліограф, Хортицька національна академія;

Двореченцева А. С., методист, Хортицька національна академія.

О 72 **Освітні і культурно-мистецькі практики в контексті інтеграції України у міжнародний науково-інноваційний простір в умовах воєнного часу** : збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених (м. Запоріжжя, 18-19 квітня 2024 р.) / за заг. ред. В. В. Нечипоренко. Запоріжжя : Вид-во Хортицької національної академії, 2024. 1024 с.

Educational, Cultural and Artistic Practices in the Context of Ukraine's Integration into the International Scientific and Innovative Space under wartime conditions : Book of Abstracts of the V International scientific and practical conference of students and young researchers (Zaporizhzhia, April 18-19, 2024) / General editor V. Nechyporenko. Zaporizhzhia : Publishing House of Khortytsia National Academy, 2024. 1024 p.

ISBN 978-617-7929-16-0

Збірник містить тези доповідей учасників V Міжнародної науково-практичної конференції студентів і молодих вчених «Освітні і культурно-мистецькі практики в контексті інтеграції України у міжнародний науково-інноваційний простір в умовах воєнного часу», приуроченої до Дня науки в Україні та організованої науково-педагогічним колективом Хортицької національної академії у співпраці з українськими і зарубіжними партнерами. Опубліковані тези доповідей розкривають специфіку й інноваційний досвід розв'язання актуальних проблем освітніх і культурно-мистецьких практик у глобальному громадянському суспільстві з урахуванням наукових досліджень і практичної діяльності у галузях початкової освіти, корекційної педагогіки, спеціальної психології, фізичної терапії, ерготерапії, соціальної роботи та соціальної педагогіки, сучасних тенденцій розвитку мистецтва, дизайну, соціально-гуманітарних наук, менеджменту та туризму.

Збірник адресовано науково-педагогічним працівникам, аспірантам, студентам і широкому колу фахівців суспільно-гуманітарного профілю.

Редакційна колегія може не поділяти концептуальні ідеї авторів та інтерпретаційні підходи, репрезентовані у змісті тез. Відповідальність за достовірність поданих матеріалів, наведених цитат, статистичних та емпіричних даних несуть учасники та їхні наукові керівники згідно з юридичними й етичними нормами академічної доброчесності.

УДК 373.3:376-056.264(477)[37:001.83(100)]-044.247"36"

ISBN 978-617-7929-16-0

© Автори тез, 2024

© Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, 2024

Створена інтернет-платформа дозволяє здобувачам освіти з усіх куточків України пройти тестування з профорієнтації, проконсультуватися з кар'єрним радником, ознайомитись з трендами ринку праці, результатами сучасних досліджень, відвідати віртуальні екскурсії в установи, заклади, підприємства найрізноманітніших галузей тощо. Особливої уваги заслуговує проєктна ініціатива «Школа кар'єрного консультанта», спрямована на підвищення компетентності фахівців (соціальних педагогів та психологів закладів загальної середньої освіти) з питань виявлення і формування інтересів, нахилів, здібностей учнів, визначення шляхів і умов ефективного управління їх професійним самовизначенням, формування професійних намірів тощо.

Використання соціальним педагогом у своїй професійній діяльності такого потужного ресурсу сприяє підвищенню якості його профорієнтаційної діяльності, а також забезпечує змістовим та актуальним інструментарієм для роботи зі здобувачами освіти, в тому числі, у дистанційному форматі, актуалізує знання та сприяє підвищенню кваліфікації у реалізації даного напрямку роботи.

Соціальний педагог під час здійснення профорієнтаційної діяльності у дистанційному форматі має мотивувати здобувачів освіти до професійного самовизначення, ознайомлювати з новітніми тенденціями ринку праці, актуальними професіями та надавати інформацію про шляхи їх набуття, формувати стійкі професійні інтереси на основі здібностей та можливостей учнів тощо.

Забезпечити якісну профорієнтаційну діяльність в умовах дистанційного навчання можливо через використання соціальним педагогом засобів інформаційно-комунікаційних технологій, цифрових інструментів та платформ (Google клас, Google форми, Google сайти, Zoom, TrueConf, Google Meet, Skype, Telegram, Microsoft Teams та ін.), які дозволяють:

- проводити індивідуальні та групові консультації для учнів та їх батьків;
- пропонувати різноманітні профорієнтаційні діагностики;
- запрошувати фахівців-практиків на онлайн-зустрічі;
- залучати майбутніх випускників до участі у віртуальних Днях відкритих дверей закладів вищої та професійної освіти;
- ознайомлювати учнів з актуальними умовами вступу на омріяну спеціальність;
- організовувати віртуальні тури на провідні підприємства України та зустрічі з їх спеціалістами;
- проводити профорієнтаційні онлайн заходи: бесіди, тренінги, змагання, круглі столи, презентації, ігри, професійні коворкінги, проєкти, майстерні тощо;
- використовувати інтерактивні платформи та соціальні мережі для розповсюдження профорієнтаційної інформації, обміну досвідом, проведення досліджень тощо.

Отже, профорієнтаційна діяльність в умовах дистанційного навчання закладів загальної середньої освіти виступає важливим напрямом роботи соціального педагога, ефективність якої забезпечується використанням різноманітних засобів інформаційно-комунікаційних технологій, цифрових інструментів та платформ, спрямованих на оптимізацію процесу професійного самовизначення учнів та їх подальшу професійну самореалізацію.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Всеукраїнський проєкт з профорієнтації та побудови кар'єри «Обери професію своєї мрії». URL: <http://surl.li/rvbsu>.
2. Професійна орієнтація у Новій українській школі : концепція профорієнтації для громадського обговорення. URL: <http://surl.li/bggjq>.

Червоненко Катерина Сергіївна,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри психології та соціальної роботи
Хортицька національна академія,
м. Запоріжжя, Україна

PADLET ЯК ЗАСІБ ОПТИМІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Вимушений перехід на дистанційну та змішану форму навчання закладів вищої освіти поставив нові завдання перед освітянською спільнотою щодо впровадження ефективних механізмів та процедур

забезпечення «індивідуалізованого процесу набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності ... учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі» та вибору «ефективних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій» [1].

В умовах дистанційного формату навчання особливого значення набуває ефективна організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти, яка одночасно може виступати як один з видів навчального завдання, що виконується в асинхронному режимі та як форма діяльності під час синхронної взаємодії учасників освітнього процесу. В обох випадках, ефективність самостійної роботи студентів забезпечується чіткою організацією, цілеспрямованим плануванням, координацією та контролем з боку викладачів. Це, в свою чергу, актуалізує пошук ефективних цифрових інструментів для її якісної організації та інтенсифікації в умовах дистанційного навчання у ЗВО.

Проблема організації самостійної роботи студентів в умовах дистанційного навчання відображена у сучасних дослідженнях Д. Бибик, Є. Гончарової, О. Колодій, О. Прядко, І. Савельчук, Ю. Сагачко, О. Сушко, Л. Ніколенко, О. Тамаркіної, О. Шумейко та інших. Особливості впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітній процес та використання ресурсів інформаційного освітнього середовища для ефективної організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти детально висвітлено у публікаціях Л. Овчаренко, Т. Точиліної, А. Точиліна, І. Філіпенко, Т. Строгонової, І. Циганенко, Т. Шарової та ін.

Самостійна робота студентів спрямована на поглиблення, розширення та закріплення їх знань, розвиток критичного мислення, аналітичних навичок, творчої активності тощо; сприяє формуванню самостійності як важливої особистісно-професійної характеристики майбутніх фахівців, на якій ґрунтується їх здатність до здійснення самоорганізації, самоаналізу й самооцінки майбутньої професійної діяльності, а також самоосвіти впродовж життя.

Рефлексія наукових розвідок, присвячених визначенню умов реалізації самостійної роботи студентів дозволила виокремити наступні складові її успішності: позитивну мотивацію здобувачів вищої освіти; чітко сплановані і зрозумілі завдання, алгоритми й терміни виконання, форми звітування; можливості зворотного зв'язку, консультацій; систематичний контроль; змістове методичне та ресурсне забезпечення тощо.

Ефективність самостійної роботи здобувачів вищої освіти залежить від оптимальної організації викладачами педагогічного супроводу відповідно до визначених вченими (Л. Ільченко, Л. Коваленко, О. Москаленко, Л. Ніколенко, А. Черкаської) принципів:

- індивідуалізації, що передбачає врахування індивідуальних особливостей здобувачів під час планування та організації самостійної роботи, їх темпу роботи;
- інтерактивності, що спрямований на потребу у налагодженні активної взаємодії здобувачів вищої освіти між собою та з викладачами на всіх етапах супроводу;
- ідентифікації, що викликає потребу у підтвердженні особи здобувача вищої освіти на етапі оцінки й контролю результатів;
- поліфункціональності, що передбачає надання широкої можливості студентам використовувати різноманітні інформаційні джерела та інформаційно-комунікаційні ресурси у самостійній роботі тощо.

В умовах електронного освітнього середовища закладів вищої освіти важливим аспектом залишається організація якісної самостійної роботи студентів з використанням різноманітних освітніх платформ, віртуальних класів та інших доступних цифрових інструментів. Одним з таких, на наш погляд, виступає віртуальна дошка Padlet, перевагами якої є доступність, безкоштовність, легкість у користуванні, широкий функціонал, приватність, різноманітність та креативність інтерфейсів, мобільність тощо [2].

Розглянемо можливості віртуальної дошки Padlet для організації самостійної роботи студентів в умовах дистанційного навчання.

На першому етапі роботи важливо зосередити увагу здобувачів вищої освіти на особливостях, функціоналі дошки, демонструванні технологічної інструкції щодо роботи у сервісі Padlet, що може бути забезпечено через перегляд навчальних відео та власні інструкції викладача.

Другий етап передбачає ознайомлення студентів із завданнями самостійної роботи з конкретної дисципліни та запропонованими інформаційними джерелами для її виконання. На цьому етапі важливими є роз'яснення викладача з конкретними прикладами та демонстрацією можливостей представлення результатів самостійної роботи на дошці. Зауважимо, що її функціонал дозволяє не лише завантажувати

підручники, посібники та іншу літературу, а й надавати посилання на будь-які інформаційні ресурси, електронні сервіси, платформи тощо.

Третій етап передбачає власне самостійне створення індивідуальної віртуальної дошки кожним здобувачем вищої освіти з результатами самостійної роботи у визначений термін. По суті, віртуальна дошка виступає певним портфоліо здобутків студента у процесі його самостійної роботи з конкретної дисципліни, які можуть бути представлені як: завантажені текстові файли та зображення розміщені на Google диску, Google сайті здобувача, окремі нотатки з теми, перепосилання та галерея QR-кодів на роботи виконані в інших сервісах, інтелект-карти, «хмари слів», буклети, брошури, результати власних досліджень, спостережень, фото-, відеоматеріали тощо.

Останній етап передбачає перевірку викладачем результатів самостійної роботи студентів, її коментування й оцінювання. Варто відмітити, що сервіс Padlet дозволяє власнику відкрити як індивідуалізований доступ (для викладача), так і загальний (для усіх, хто має посилання), що дозволить, наприклад, однокласникам, познайомитись зі здобутками. Протягом виконання самостійної роботи, студенти мають можливість звернутися до викладача за роз'ясненнями та продемонструвати проміжні результати, отримати консультації, скоректувати свою роботу, а викладач – здійснити індивідуальний проміжний контроль самостійної роботи студентів, зорієнтувати та спрямувати.

Отже, віртуальна дошка Padlet в умовах електронного освітнього середовища закладів вищої освіти може виступати одним з ефективних цифрових інструментів для організації самостійної роботи студентів з конкретної дисципліни під час дистанційного навчання, та сприяти формуванню не лише їх самостійності, а й здатності до ефективного використання можливостей сучасних цифрових інструментів у майбутній професійній діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про затвердження Положення про дистанційне навчання : Наказ Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 № 466. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text>
2. Червоненко К. С. Використання віртуальної дошки Padlet в процесі дистанційного навчання закладів вищої освіти. *Науковий журнал Хортицької національної академії. (Серія: Педагогіка. Соціальна робота)* : наук. журн. / [редкол. : В. В. Нечипоренко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя : Вид-во комунального закладу вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, 2022. Вип. 1(6). С. 62–70.

Черкашина Людмила Вікторівна,
здобувач 2 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 053 Психологія,
Хортицька національна академія,
м. Запоріжжя, Україна
Науковий керівник – **Бочелюк В. Й.,**
доктор психологічних наук, професор,
завідувач кафедри психології та соціальної роботи,
Хортицька національна академія,
м. Запоріжжя, Україна

СОЦІАЛІЗАЦІЯ СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Розглядаючи процес соціалізації, ми аналізуємо його у зв'язку з формуванням особистості в процесі взаємодії та взаємовпливу соціальних груп, колективів і особистості. Соціалізація особистості людини – це процес і результат засвоєння позитивного досвіду попередніх поколінь. Цим поняттям визначають засвоєння соціальних умінь і навичок спілкування, діяльності, різних соціальних ролей, стереотипів, установок, придатних для успішної життєдіяльності варіантів стилю поведінки. Інститути соціалізації – це сім'я, освіта, культура, мистецтво, релігія та інше. Сім'я - найголовніший інститут соціалізації не тільки дитини, але і його батьків, близьких родичів, сусідів. У сім'ї діти засвоюють основні соціальні знання, уміння та навички, необхідні для життя у суспільстві, а дорослі демонструють приклади